

Fran Bošnjaković (1902. - 1993.)

Smontara, Ana

Source / Izvornik: **Matematičko fizički list, 2003, 65, 234 - 234**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:217:183532>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-10**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Science - University of Zagreb](#)

Fran Bošnjaković (1902. - 1993.)

Fran Bošnjaković bio je vodeći svjetskih stručnjaka u termodinamici, profesor termodinamike na Tehničkom fakultetu u Beogradu, Zagrebu, Braunschweigu i Stuttgartu, rektor Sveučilišta u Zagrebu, član akademija znanosti i umjetnosti u Zagrebu, Heidelbergu i Veneciji. Autor je mnogih znanstvenih radova na područja dvokomponentnih i višekomponentnih smjesa, rasplinjavanja i čađenja, izmjene topline te nepovratnosti pretvorbe energije u termodinamičkim procesima. Spada u prvu generaci-

ju značajnih osoba za razvoj hrvatskog visokotehničkog obrazovanja, kulture i znanosti.

Rođen je u Zagrebu 12. siječnja 1902. godine, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju te pet semestara studija brodogradarstva. Studij je dovršio u Dresdenu, gdje je i doktorirao 1928. godine. Bio je suradnik u Strojarskom laboratoriju, a zatim i profesor na Visokoj tehničkoj školi u Dresdenu. Kratko je bio izvanredni profesor termodinamike na Sveučilištu u Beogradu, a 1936. g. vraća se u Zagrebu, gdje ubrzo po dolasku postaje redoviti profesor na Tehničkom fakultetu. 1940. godine izabran je za dekana i tu dužnost obavlja do 1943. Nakon rata u svojstvu obnašatelja dužnosti dekana uspješno obnavlja rad Tehničkog fakulteta. Krajem 1945. godine osuđen je na dvije godine prisilnog rada bez zbog članstva u upravnom odboru male tvrtke za eksploataciju metana te je udaljen sa Sveučilišta do 1947., kada je rehabilitiran. 1949. dobiva visoko državno odlikovanje Orden rada I. reda, a 1951. postaje rektor Zagrebačkog sveučilišta. Dvije godine kasnije odaziva se pozivu Visoke tehničke škole u Braunschweigu, gdje je predstojnik Katedre za tehničku termodinamiku i direktor Termotehničkog instituta. Na Visoku tehničku školu u Stuttgartu odlazi 1961. godine, gdje do umirovljenja 1968. vodi Institut za termodinamiku zrakoplovstva i svemirskih letova. Stalno održava veze s domovinom, gostuje kao predavač i surađuje sa znanstvenicima iz područja tehničke termodinamike, posebice u Zagrebu i Rijeci. Za dopisnog člana jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti izabran je 1940. godine, 1953. za počasnog profesora Tehničkog fakulteta u Zagrebu, 1992. ponovljen je izbor za Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti. Umro u Stuttgartu 1. listopada 1993. godine.

Fran Bošnjaković je dao snažan pečat razvoju i primjeni tehničke termodinamike. Napisao je tri kapitalna udžbenika iz serije Nauka o toplini koja su doživjela nekoliko izdanja u prijevodu na više svjetskih jezika. Njegova osobita inventivnost bila je grafičko prezentiranje složenih termodinamičkih procesa, što je u to vrijeme bio pionirski posao. Zapanjujuća je bila preciznost njegovih dijagrama. Dobio je najviše međunarodne nagrade, a 1994. godine na Zagrebačkom sveučilištu ustanovljena je godišnja nagrada za istaknute pojedince iz područja tehničkih znanosti koja nosi ime "Fran Bošnjaković".

Ana Smontara, Institut za fiziku, Zagreb